

## Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1976-1977

11 FEBRUARI 1977.

### WETSONTWERP

tot regeling van de inaanmerkingneming van bepaalde diensten voor het toekennen en berekenen van het emeritaatspensioen van bepaalde magistraten der arbeidsgerechten.

### VERSLAG

NAMENS DE VERENIGDE COMMISSIES  
VOOR DE FINANCIEN EN VOOR DE JUSTITIE <sup>(1)</sup>,  
UITGEBRACHT  
DOOR DE HEER BEAUTHIER.

<sup>(1)</sup> Samenstelling van de Commissie voor de Financien :

Voorzitter : de heer Parisis.

A. — Leden : de heren Barbeaux, d'Alcantara, Tijl Declercq, Desmarts, De Vidts, Dupré, Martens, Parisis. — Boeykens, Willy Claes, André Cools, Deruelles, Hurez, Mangelschots, Van Acker. — Evers, Kickx, Picron, Sprockeels. — Defosset, Rouelle. — Olaerts, Schiltz.

B. — Plaatsvervangers : de heren De Keersmaecker, Ducobu, Lenssens, Renaat Peeters. — Bob Cools, Dehousse, Scokaert, Tobback. — Buchmann, Verberckmoes. — Persoons. — Paul Peeters.

Samenstelling van de Commissie voor de Justitie :

Voorzitter : de heer Léon Remacle.

A. — Leden : de heren Bourgeois, De Kerpel, Grafé, Martens, Léon Remacle, M<sup>re</sup> Ryckmans-Corin, de heren Suykerbuyk, Uyttendaele. — Baudson, Bob Cools, Degroeve, Ghysbrecht, Laridon, Mathys, M<sup>re</sup> Pétry echtg. Scheys. — de heren Albert Claes, Jeunehomme, Mundeeler, Verberckmoes. — Havelange, Rouelle. — Baert, Belmans.

B. — Plaatsvervangers : de heren Beauthier, Lernoux, M<sup>re</sup> Steyaert, de heer Verhaegen. — M<sup>re</sup> Adriaenssens echtg. Huybrechts, de heren Dejardin, Glinne, Nyffels. — Kickx, Perin. — Bila. — Raskin.

Zie :

623 (1974-1975) :

- N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- N° 2 : Amendement.

## Chambre des Représentants

SESSION 1976-1977.

11 FÉVRIER 1977.

### PROJET DE LOI

réglant l'admissibilité de certains services pour l'octroi et le calcul de la pension de l'éméritat de certains magistrats des juridictions du travail.

### RAPPORT

FAIT  
AU NOM DES COMMISSIONS REUNIES  
DES FINANCES ET DE LA JUSTICE <sup>(1)</sup>,  
PAR M. BEAUTHIER.

<sup>(1)</sup> Composition de la Commission des Finances :

Président : M. Parisis.

A. — Membres : MM. Barbeaux, d'Alcantara, Tijl Declercq, Desmarts, De Vidts, Dupré, Martens, Parisis. — Boeykens, Willy Claes, André Cools, Deruelles, Hurez, Mangelschots, Van Acker. — Evers, Kickx, Picron, Sprockeels. — Defosset, Rouelle. — Olaerts, Schiltz.

B. — Suppléants : MM. De Keersmaecker, Ducobu, Lenssens, Renaat Peeters. — Bob Cools, Dehousse, Scokaert, Tobback. — Buchmann, Verberckmoes. — Persoons. — Paul Peeters.

Composition de la Commission de la Justice :

Président : M. Léon Remacle.

A. — Membres : MM. Bourgeois, De Kerpel, Grafé, Martens, Léon Remacle, M<sup>re</sup> Ryckmans-Corin, MM. Suykerbuyk, Uyttendaele. — Baudson, Bob Cools, Degroeve, Ghysbrecht, Laridon, Mathys, M<sup>re</sup> Pétry épouse Scheys. — MM. Albert Claes, Jeunehomme, Mundeeler, Verberckmoes. — Havelange, Rouelle. — Baert, Belmans.

B. — Suppléants : MM. Beauthier, Lernoux, M<sup>re</sup> Steyaert, M. Verhaegen. — M<sup>re</sup> Adriaenssens épouse Huybrechts, MM. Dejardin, Glinne, Nyffels. — Kickx, Perin. — Bila. — Raskin.

Voir :

623 (1974-1975) :

- N° 1 : Projet transmis par le Sénat.
- N° 2 : Amendement.

## INHOUD.

|                                                                                                             | Bladz. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| I. — Inruststelling, pensionering en emeritaat van de magistraten ... ..                                    | 3      |
| II. — Draagwijdte van het wetsontwerp ... ..                                                                | 3      |
| III. — Houding van de Regering . ... ..                                                                     | 4      |
| IV. — Opmerkingen t.a.v. de redactie van het ontwerp ...                                                    | 4      |
| V. — Bespreking :                                                                                           |        |
| 1. Het scheppen van een precedent ... ..                                                                    | 5      |
| 2. Cumulatie van het emeritaatspensioen met een ander pensioen uit de openbare of de privé-sector ... ..    | 6      |
| 3. De personeelsleden van de griffies van de arbeidsgerechten . ... ..                                      | 6      |
| VI. — Stemmingen . ... ..                                                                                   | 7      |
| <i>Bijlage I.</i> — Opmerkingen gemaakt door de Regering i.v.m. de redactie van het wetsontwerp ... ..      | 8      |
| <i>Bijlage II.</i> — Het probleem van de cumulatie van het emeritaatspensioen met een ander pensioen ... .. | 10     |
| <i>Bijlage III.</i> — De pensioenregeling van de griffiers der arbeidsgerechten ... ..                      | 12     |

## SOMMAIRE.

|                                                                                                              | Pages |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| I. — Mise à la retraite, pension et éméritat des magistrats ...                                              | 3     |
| II. — Portée du projet de loi ... ..                                                                         | 3     |
| III. — Position du Gouvernement ... ..                                                                       | 4     |
| IV. — Observations à l'égard de la rédaction du projet ...                                                   | 4     |
| V. — Discussion :                                                                                            |       |
| 1. Création d'un précédent ... ..                                                                            | 5     |
| 2. Cumul d'une pension de l'éméritat et d'une pension du secteur public ou privé ... ..                      | 6     |
| 3. Les membres du personnel des greffes des juridictions du travail ... ..                                   | 6     |
| VI. — Votes ... ..                                                                                           | 7     |
| <i>Annexe I.</i> — Observations faites par le Gouvernement à l'égard de la rédaction du projet de loi ... .. | 8     |
| <i>Annexe II.</i> — Le problème du cumul d'une pension de l'éméritat et d'une autre pension ... ..           | 10    |
| <i>Annexe III.</i> — Le régime de pension des greffiers des juridictions du travail ... ..                   | 12    |

## DAMES EN HEREN,

## I. — Inruststelling, pensionering en emeritaat van de magistraten.

Artikel 100 van de Grondwet bepaalt dat de rechters voor het leven worden benoemd.

Artikel 1 van de wet van 25 juli 1867 week hiervan af, door te stellen dat de magistraten van de rechterlijke orde op rust konden worden gesteld :

- wanneer een ernstig en bestendig lichaamsgebrek hen niet meer in staat stelt op een behoorlijke wijze hun ambt uit te oefenen;
- of wanneer zij de leeftijd bereikt hebben van 70 jaar (aldus gewijzigd door artikel 383 van het Gerechtelijk Wetboek).

Krachtens artikel 391 van het Gerechtelijk Wetboek heeft een magistraat die op 70 jarige leeftijd op rust wordt gesteld, recht op een emeritaatspensioen indien hij dertig jaren dienst heeft waarvan ten minste vijftien in de magistratuur.

Dit emeritaatspensioen is gelijk aan het gemiddelde bedrag van de jaarwedde over de laatste vijf jaren.

Indien een magistraat geen dertig jaren dienst telt, wordt zijn pensioen met 1/30<sup>ste</sup> verminderd voor elk jaar dat ontbreekt (art. 391, 3<sup>e</sup> lid).

Hierbij moet volledigheidshalve worden toegevoegd dat het diploma van doctor (of licentiaat) in de rechten voor vier jaar werkelijke dienst wordt gerekend indien de magistraat bvb. niet het vereiste aantal dienstjaren telt om het maximumpensioen te verkrijgen.

Voor de magistraten die de voorwaarden niet vervullen om het emeritaatspensioen te bekomen, gelden de wetten op de pensioenregeling van het burgerlijk rijkspersoneel d.w.z. :

- het pensioen kan worden verleend op 65 jarige leeftijd en na 20 jaar dienst;
- indien het pensioen kan worden bekomen op een leeftijd lager dan 65 jaar moet het minimum aan diensttijd 30 jaar bedragen (art. 1, wet van 21 juli 1844).

## II. — Draagwijdte van het wetsontwerp.

Het ontwerp zoals het door de Senaat werd overgezonden, spruit voort uit een wetsvoorstel van Senator Risopoulos.

Het wetsvoorstel Risopoulos beoogde twee onderscheiden doelstellingen :

1<sup>o</sup> het emeritaat toekennen aan de eerstbenoemde leden van de arbeidsgerechten alsmede het pensioen bepaald in artikel 391, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zelfs indien zij niet aan de voorwaarden gesteld bij het eerste lid van dat artikel mochten voldoen, als zij de pensioengerechtigde leeftijd bereikten;

2<sup>o</sup> bepaalde beroepsactiviteiten gelijkstellen met jaren dienst in de magistratuur, voor berekening van het pensioen van de eerstbenoemde magistraten van de arbeidsgerechten die om gezondheidsredenen voortijdig in ruste zouden worden gesteld.

## MESDAMES, MESSIEURS,

## I. — Mise à la retraite, pension et éméritat des magistrats.

L'article 100 de la Constitution dispose que les juges sont nommés à vie.

L'article premier de la loi du 25 juillet 1867 déroge à ce principe, en prévoyant que les magistrats de l'Ordre judiciaire peuvent être mis à la retraite :

- lorsqu'une infirmité grave et permanente ne leur permet plus de remplir convenablement leurs fonctions;
- ou lorsqu'ils ont atteint l'âge de 70 ans (ainsi modifié par l'article 383 du Code judiciaire).

En vertu de l'article 391 du Code judiciaire, le magistrat mis à la retraite à l'âge de 70 ans a droit à la pension de l'éméritat s'il a trente années de service, dont quinze au moins dans la magistrature.

La pension de l'éméritat est égale au taux moyen du traitement pendant les cinq dernières années.

Si le magistrat n'a pas trente années de service, sa pension sera diminuée de 1/30<sup>e</sup> pour chaque année manquante (art. 391, 3<sup>e</sup> alinéa).

Il convient, pour être complet, d'y ajouter que le diplôme de docteur (ou de licencié) en droit est compté pour quatre années de service effectif lorsque le magistrat n'a, par exemple, pas le nombre d'années de service voulu pour obtenir le maximum de la pension.

Quant aux magistrats qui ne remplissent pas les conditions requises pour obtenir la pension de l'éméritat, les lois sur le régime de pension des agents civils de l'Etat leur sont applicables, c'est-à-dire :

- la pension peut être accordée à l'âge de 65 ans et après 20 années de services;
- si la pension peut être obtenue à un âge inférieur à 65 ans, le nombre d'années de service doit être de 30 au minimum (loi du 21 juillet 1844, art. 1<sup>er</sup>).

## II. — Portée du projet de loi.

Le projet, tel qu'il est transmis par le Sénat, résulte d'une proposition de loi du Sénateur Risopoulos.

La proposition de loi de M. Risopoulos visait deux objectifs distincts :

1<sup>o</sup> accorder aux membres premiers nommés des juridictions du travail l'éméritat ainsi que la pension visée à l'article 391, deuxième alinéa, du Code judiciaire, même s'ils ne satisfont pas aux conditions prévues au premier alinéa de cet article lorsqu'ils atteignent l'âge de la pension;

2<sup>o</sup> assimiler certaines activités professionnelles à des années de service dans la magistrature pour le calcul de la pension des magistrats premiers nommés des juridictions du travail qui sont mis prématurément à la retraite pour cause de maladie.

De tekst van het ontwerp overgezonden door de Senaat behoudt het eerste punt van het wetsvoorstel Risopoulos, maar wijzigt het tweede punt :

1° door een beperking in te voegen : « die ouder waren dan 55 jaar »;

2° de gelijkstelling met jaren dienst in de magistratuur van bepaalde beroepsbezigheden is algemeen gesteld en niet meer beperkt tot de eerstbenoemde magistraten van de arbeidsrechten die om gezondheidsredenen voortijdig in ruste worden gesteld;

3° bij vergissing is het woord « magistrats » in de Franse tekst vertaald in het Nederlands door « rechters ».

### III. — Houding van de Regering.

Bij monde van de Minister van Justitie en van de Staatssecretaris voor Begroting, kantte de Regering zich tegen het ontwerp dat het emeritaatspensioen zou toekennen aan magistraten, die niet beantwoorden aan de voorwaarden voorgeschreven door artikel 391, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Daarenboven werd opgemerkt dat :

- thans een afwijking op de vigerende pensioenregeling invoeren niet billijk is t.a.v. zij die, uit pensioenoverwegingen, vroeger niet gekandideerd hebben. Zij die wel hun kandidatuur hebben gesteld kenden in 1967 duidelijk de pensioenregeling die op hen van toepassing zou zijn;
- er een nieuwe uitzondering wordt geschapen hoewel iedereen pleit voor een vereenvoudiging van de pensioenwetgeving;
- het ontwerp een sneeuwbaaleffect zal veroorzaken. Wordt het aangenomen, dan is er geen enkele reden om aan het griffiepersoneel van de arbeidsgerechten of magistraten van andere rechtscolleges die zich in een gelijkaardige toestand bevinden, een uitzonderingsregeling te weigeren.

### IV. — Opmerkingen t.a.v. de redactie van het ontwerp.

Van Regeringszijde werd gewezen op tegenstrijdigheden in de redactie van het enig artikel dat ertoe strekt een artikel 35ter in het Gerechtelijk Wetboek in te voegen.

Bijlage I bij het onderhavig verslag is een nota opgesteld door de Regering i.v.m. deze aangelegenheid.

Het eerste lid van artikel 35ter bepaalt dat de eerstbenoemde leden van de arbeidsgerechten op 70 jarige leeftijd aanspraak kunnen maken op het emeritaatspensioen, zelfs indien zij niet beantwoorden aan de voorwaarden inzake dienstanciënniteit die worden voorgeschreven door artikel 391, 1<sup>ste</sup> lid van het Gerechtelijk Wetboek.

Het tweede lid van artikel 35ter bepaalt dat de dienstjaren die in aanmerking worden genomen voor de vaststelling van de weddeanciënniteit, voor de berekening van het pensioen, gelijkgesteld worden met dienstjaren in de zin van de artikelen 391 en 392 van het Gerechtelijk Wetboek.

Tussen beide beschikkingen bestaat volgens de Regering een contradictie. Het eerste lid voorziet immers in een onvoorwaardelijk recht op een emeritaatspensioen terwijl het tweede lid geen zin heeft voor de magistraten die hun functie tot de leeftijd van 70 jaar vervullen.

Le texte du projet transmis par le Sénat retient le premier point de la proposition de loi de M. Risopoulos mais en modifie le second :

1° en y insérant une restriction : « qui étaient âgés de plus de 55 ans »;

2° en généralisant l'assimilation de certaines occupations professionnelles à des années de service dans la magistrature et en ne restreignant plus cette assimilation aux magistrats premiers nommés des juridictions du travail qui sont mis prématurément à la retraite pour cause de maladie;

3° en rectifiant le texte néerlandais, où le mot « magistrats » du texte français est traduit par erreur par « rechters ».

### III. — Position du Gouvernement.

Par la voix du Ministre de la Justice et du Secrétaire d'Etat au Budget, le Gouvernement s'oppose au projet qui accorde la pension de l'éméritat aux magistrats qui ne satisfont pas aux conditions prévues par l'article 391, premier alinéa, du Code judiciaire. D'autre part, il fait observer que :

- prévoir actuellement une dérogation au régime de pension en vigueur ne serait pas équitable à l'égard de ceux qui, dans le passé, n'ont pas posé leur candidature pour des raisons de pension. Ceux qui ont présenté leur candidature connaissaient parfaitement en 1967 le régime de pension qui leur serait applicable.
- le projet constitue une nouvelle exception, bien que chacun plaide en faveur d'une simplification de la législation sur les pensions ;
- le projet aura un effet de « boule de neige ». S'il est adopté, il n'y a aucune raison de refuser un régime d'exception au personnel du greffe des juridictions du travail ou aux magistrats d'autres juridictions qui se trouvent dans une situation analogue.

### IV. — Observations au sujet de la rédaction du projet.

Le Gouvernement signale quelques contradictions dans le libellé de l'article unique qui tend à insérer un article 35ter dans les dispositions transitoires du Code judiciaire.

L'annexe I du présent rapport est une note du Gouvernement sur cette question.

Le premier alinéa de l'article 35ter prévoit que les membres premiers nommés des juridictions du travail ont droit à la pension de l'éméritat à l'âge de 70 ans, alors même qu'ils ne rempliraient pas les conditions d'ancienneté fixées par l'article 391, premier alinéa, du Code judiciaire.

Le deuxième alinéa de l'article 35ter prévoit que les années de service qui entrent en ligne de compte pour la fixation de l'ancienneté de traitement sont assimilées, pour le calcul de la pension, à des années de service, au sens des articles 391 et 392 du Code judiciaire.

Le Gouvernement estime que ces deux dispositions sont contradictoires. En effet, le premier alinéa prévoit un droit inconditionnel à la pension de l'éméritat, alors que le deuxième alinéa n'a aucun sens pour les magistrats qui remplissent leurs fonctions jusqu'à l'âge de 70 ans.

## V. — Bespreking.

## 1. Het scheppen van een precedent.

Het ontwerp zou ten goede komen aan 18 magistraten. De budgettaire weerslag zou relatief beperkt zijn en zich slechts binnen 2 à 3 jaar doen gelden om een maximum van 8 à 10 miljoen per jaar te bereiken in 1985.

In de Commissies tekenden zich duidelijk twee strekkingen af.

a) Bepaalde leden waren voorstander van het principe vertolkt door het ontwerp. Hun argumenten kunnen als volgt worden samengevat :

— Bij de oprichting van de arbeidsgerechten was het nodig deskundige magistraten aan te stellen. Het was dan ook noodzakelijk een beroep te doen op ervaren juristen. Sommigen onder hen hebben trouwens een goedwerkend advocatenkantoor opgegeven; anderen hadden vroeger, voor een beperkte vergoeding, gefungeerd in de werkrechtshraden. Zonder hen zouden de arbeidsgerechten niet in gunstige omstandigheden zijn kunnen starten.

— Artikel 100 van de Grondwet bepaalt dat de rechters voor het leven worden benoemd. Dit is nodig om de magistraten toe te laten hun taak in volle onafhankelijkheid te vervullen zonder zich om latere materiële zorgen te bekommeren. Van deze regel werd afgeweken door de magistraten op 70-jarige leeftijd of voordien ingeval van zware ziekte, op rust te stellen. Het bezwaar tegen deze afwijking van de Grondwet werd opgevangen door een emeritaatspensioen toe te kennen waardoor geen materieel nadeel wordt berokkend indien de magistraat dertig jaren dienst heeft waarvan tenminste vijftien in de magistratuur (cf. art. 391 van het Gerechtelijk Wetboek). Indien geen dertig jaren dienst worden bereikt dan wordt het pensioen met één dertigste verminderd voor ieder jaar dat men te kort komt. Zulks is reeds een verregaande afwijking van het grondwettelijk voorschrift.

— De leden die deze argumenten aanhaalden waarschuwden voor een verdere aantasting van artikel 100 van de Grondwet.

— Een gelijkaardige maatregel als deze in het ontwerp voorgesteld, werd getroffen ten gunste van de eerstbenoemde leden van de Raad van State.

— De vrees dat het ontwerp als een precedent zou worden ingeroepen door magistraten bij andere rechtbanken of door het griffiepersoneel gaat niet op. Het is immers duidelijk dat een dergelijke afwijking maar zou kunnen ingeroepen worden bij het oprichten van een nieuw rechtcollege.

— Tenslotte werd erop gewezen dat voor de berekening van de wedde van de betrokken magistraten bij de arbeidsgerechten, rekening wordt gehouden met de activiteitsjaren als advocaat bvb. Waarom zou zulks niet kunnen gebeuren voor het bepalen van het recht op een emeritaatspensioen ?

b) De Regering, hierin bijgetreden door andere leden, was de mening toegedaan dat het aanvaarden van het ontwerp een sneeuwbal effect zou hebben en vragen voor gelijkaardige behandeling zou uitlokken van magistraten bij andere rechtbanken, die thans niet in aanmerking komen voor een volledig emeritaatspensioen (er zijn er 30 bij andere rechtcolleges die na 55 jaar werden benoemd). Ook het griffiepersoneel zal om afwijkingen verzoeken van hun bestaande pensioenregeling. Trouwens, wanneer de betrokkenen hun kandidatuur gesteld hebben als magistraat kenden zij duidelijk de pensioenregeling die op hen van toepassing zou zijn. Volgens de Minister van Justitie zijn er maar weinigen onder de betrokken magistraten die, als hoofdbedrijvigheid, in de werkrechtshraden hebben gefungeerd. Hoewel de budget-

## V. — Discussion.

## 1. Création d'un précédent.

Dix-huit magistrats bénéficieraient du projet. L'incidence budgétaire serait relativement faible ; elle atteindrait au maximum 8 à 10 millions par an en 1985 et ne se ferait sentir que dans 2 à 3 ans.

Deux tendances se sont nettement dégagées au sein des Commissions.

a) Certains membres sont favorables au principe formulé dans le projet. Leurs arguments peuvent se résumer comme suit :

— Lors de la création des juridictions du travail, il fallait désigner des magistrats spécialisés. Il était, dès lors, nécessaire de faire appel à des juristes expérimentés. Certains d'entre eux ont d'ailleurs abandonné un bureau d'avocats très actif. D'autres avaient assumé, pour une indemnité modique, des fonctions au sein des conseils de prud'hommes. Sans eux les juridictions du travail n'auraient pu entamer leurs activités dans des conditions favorables.

— L'article 100 de la Constitution dispose que les juges sont nommés à vie. Cela se justifie afin de permettre aux magistrats d'exercer leurs fonctions en toute indépendance sans soucis matériels pour l'avenir. La mise à la retraite des magistrats à septante ans ou plus tôt en cas de maladie grave est une dérogation à cette règle. Pour prévenir les objections à cette dérogation à la Constitution, une pension de l'éméritat a été accordée, qui n'entraînait aucun préjudice matériel pour autant que le magistrat compte trente années de service, dont quinze au moins dans la magistrature (voir art. 391 du Code judiciaire). Si les trente années de service ne sont pas atteintes, la pension est diminuée d'un trentième par année manquante. Cela constitue déjà une dérogation importante aux dispositions constitutionnelles.

— Les membres qui invoquent ces arguments mettent en garde contre toute autre atteinte à l'article 100 de la Constitution.

— Une mesure similaire à celle qui est prévue dans le projet a été prise en faveur des membres premiers nommés du Conseil d'Etat.

— Il n'y a pas lieu de redouter que le projet soit invoqué comme précédent par les magistrats d'autres tribunaux ou par le personnel des greffes. Il est d'ailleurs évident qu'une telle dérogation ne pourrait être invoquée qu'à l'occasion de la création d'une juridiction nouvelle.

— Enfin, il est souligné que, pour le calcul du traitement des magistrats des juridictions du travail, il est tenu compte des années d'activité, en qualité d'avocat par exemple. Pourquoi n'en serait-il pas de même pour la détermination du droit à la pension de l'éméritat ?

b) Le Gouvernement, à l'avis duquel d'autres membres se rallient, estime que l'adoption du projet pourrait « faire bouler de neige » et provoquer des demandes de régime similaire de la part de magistrats d'autres tribunaux, qui ne peuvent actuellement prétendre au bénéfice d'une pension complète de l'éméritat (dans d'autres juridictions ils sont actuellement au nombre de trente à avoir été nommés après 55 ans). Le personnel des greffes sollicitera également des dérogations à son régime de pension actuel. Lorsqu'ils ont posé leur candidature à une charge de magistrat, les intéressés connaissaient d'ailleurs parfaitement le régime de pension qui leur serait applicable. Selon le Ministre de la Justice, les magistrats intéressés qui ont exercé leur activité principale au sein des conseils de prud'hommes sont peu nombreux. Bien que l'in-

taire weerslag niet indrukwekkend is wenst de Regering de beschikbare financiële middelen te gebruiken om de kaders van de rechtbanken uit te breiden.

Andere leden haakten hierop in. Sommigen vonden het ontwerp « immoreel ». Zij begrepen niet waarom op alle magistraten, zonder onderscheid, de pensioenregeling van het Rijkspersoneel niet wordt toegepast. Een lid bekampte het om zich heen grijpend verschijnsel steeds maar nieuwe rechten af te dwingen.

## 2. Cumulatie van het emeritaatspensioen met een ander pensioen uit de openbare of de privé-sector.

Buiten het principiële aspect dat onder punt V, 1, werd aangesneden wensten de Commissies klaarheid te bekomen over de cumulatie van het door het wetsontwerp ingevoerde voordeel met de pensioenrechten die de bedoelde magistraten reeds hebben ingevolge hun vroegere beroepsbezigheden.

In de Commissie was er een vrij algemene consensus om de cumulatie te beletten van een emeritaatspensioen met een ander pensioen van welke aard ook. Deze bekommernis werd vertolkt door M<sup>re</sup> Ryckmans-Corin in haar amendement (zie *Stuk* n° 623/2).

Om in deze vrij technische aangelegenheid klaar te zien, werd door de Regering, op verzoek van de Commissies, een omstandige nota opgesteld (zie bijlage II). Uit deze tekst blijkt dat iedere cumulatie uitgesloten is. Wat betreft de inaanmerkingneming van koloniale diensttijd voor het recht op en de berekening van moederlandse rustpensioenen rijst een probleem omdat deze diensttijd soms voor anderhalve maal of het dubbele van zijn duur wordt aangerekend.

Uw verslaggever stelde dan ook voor om, inzake het emeritaatspensioen van de eerstbenoemde magistraten van de arbeidsgerechten, de koloniale diensten voor hun enkele duur aan te rekenen.

Aan de door de Senaat overgezonden tekst, stelde hij eveneens ter zitting, nog twee andere wijzigingen voor :

- schrapping van het eerste lid van artikel 35ter (ingevolge de opmerkingen vervat in bijlage I) ;
- in het tweede lid van de Nederlandse tekst, op de zesde regel, het woord « rechters » vervangen door « magistraten ».

Ingevolge deze drie amendementen, zou de tekst van het enig artikel als volgt luiden :

« Enig artikel. — In de overgangsbepalingen van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek, wordt een artikel 35ter ingevoegd, luidend als volgt :

» Artikel 35ter. — De beroepsbezigheden die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de anciënniteit krachtens artikel 365 van het Gerechtelijk Wetboek of van artikel 35bis van de overgangsbepalingen van hetzelfde Wetboek, worden voor het berekenen van het pensioen dat toekomt aan de eerstbenoemde magistraten van de arbeidsgerechten die ouder waren dan 55 jaar op het ogenblik van hun benoeming, gelijkgesteld met dienstjaren in de zin van de artikelen 391 en 392 van hetzelfde Wetboek.

» Indien voor deze gelijkstelling koloniale diensten in aanmerking worden genomen, dan zijn de bepalingen betreffende de inaanmerkingneming van deze koloniale diensten voor de berekening van de moederlandse pensioenen niet van toepassing. »

## 3. De personeelsleden van de griffies van de arbeidsgerechten.

Verschillende leden achtten het maar billijk voor de eerstbenoemde ambtenaren van de griffies van de arbeidsgerechten een gelijkaardige regeling uit te werken als voor de magis-

traten. De Regering antwoordde dat, indien de budgettaire neiging niet indrukwekkend is, het Gouvernement souhante affecter les moyens financiers disponibles à l'extension des cadres des tribunaux.

D'autres membres abondent en ce sens. Certains jugent le projet « immoral ». Ils ne comprennent pas pourquoi le régime des pensions des agents de l'Etat n'est pas appliqué à tous les magistrats sans distinction. Un membre s'élève contre la tendance actuelle à réclamer sans cesse des droits nouveaux.

## 2. Cumul de la pension de l'éméritat avec une autre pension du secteur public ou du secteur privé.

Outre la question de principe abordée au point V, 1, les Commissions souhaitent que la clarté soit faite en ce qui concerne le cumul de l'avantage instauré par le projet de loi avec les droits en matière de pensions dont les magistrats intéressés jouissent déjà en raison de leurs activités professionnelles antérieures.

Un consensus quasi général s'est dégagé en Commission au sujet de l'interdiction du cumul de la pension de l'éméritat avec une autre pension de quelque nature que ce soit. M<sup>me</sup> Ryckmans-Corin exprime cette préoccupation dans son amendement (voir *Doc.* n° 623/2).

Pour clarifier cette question assez technique, le Gouvernement a rédigé, à la demande des Commissions, une note circonstanciée (voir annexe II). Il ressort de ce texte que tout cumul est exclu. Un problème se pose en ce qui concerne l'admissibilité des services prestés dans la colonie pour le droit à la pension de retraite métropolitaine et le calcul de celle-ci, parce que ces services sont comptés parfois pour une fois et demie ou deux fois leur durée.

Votre rapporteur propose, pour ce qui concerne la pension de l'éméritat des magistrats premiers nommés des juridictions du travail, de ne compter les services prestés dans la colonie que pour leur durée simple.

Il propose également en séance deux autres modifications au texte transmis par le Sénat :

- supprimer le premier alinéa de l'article 35ter (à la suite des observations formulées à l'annexe I) ;
- au deuxième alinéa, sixième ligne, du texte néerlandais, remplacer le mot « rechters » par « magistraten ».

A la suite de ces trois amendements, le texte de l'article unique serait libellé comme suit :

« Article unique. — Il est inséré dans les dispositions transitoires de la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, un article 35ter libellé comme suit :

» Article 35ter. — Les activités professionnelles qui entrent en ligne de compte pour le calcul de l'ancienneté en vertu de l'article 365 du Code judiciaire ou de l'article 35bis des dispositions transitoires du même Code, sont assimilées à des années de service dans la magistrature, au sens des articles 391 et 392 du susdit Code, pour le calcul de la pension revenant aux magistrats premiers nommés des juridictions du travail qui étaient âgés de plus de 55 ans au moment de leur nomination.

» Si des services coloniaux sont pris en considération pour cette assimilation, les dispositions concernant la valorisation de ces services coloniaux dans le calcul des pensions métropolitaines ne sont pas d'application ».

## 3. Le personnel des greffes des juridictions du travail.

Plusieurs membres estiment équitable d'élaborer, pour les fonctionnaires premiers nommés des greffes des juridictions du travail, un régime similaire à celui des magistrats.

Volgens bepaalde leden is zulks nutteloos. Deze meeste personeelsleden zijn immers overgekomen uit de griffies van andere rechtbanken. Er werden volgens hen geen personen gerecruteerd ouder dan 55 jaar. Trouwens de wet van 10 januari 1974, inzonderheid artikel 12, regelt de toestand van deze personen die behoorden tot één van de administratieve rechtscolleges die door de wet van 10 oktober 1967 werden opgeheven.

Op verzoek van de Commissies stelde de Regering een omstandige toelichtingsnota op betreffende de pensioenregeling van de griffiers van de arbeidsgerechten (zie bijlage III).

#### VI. — Stemmingen.

Het amendement van M<sup>w</sup> Ryckmans-Corin werd verworpen met 10 tegen 6 stemmen en 7 onthoudingen.

Het amendement van de heer Beauthier werd verworpen met 16 tegen 6 stemmen en 2 onthoudingen.

Het enig artikel werd verworpen met 16 tegen 6 stemmen en 2 onthoudingen.

|                       |                                     |
|-----------------------|-------------------------------------|
| <i>De Rapporteur,</i> | <i>De Voorzitter van de</i>         |
|                       | <i>Commissie voor de Financiën,</i> |
| R. BEAUTHIER.         | A. PARISIS.                         |

|                                    |
|------------------------------------|
| <i>De Voorzitter van de</i>        |
| <i>Commissie voor de Justitie,</i> |
| L. REMACLE.                        |

D'autres membres jugent cette initiative inutile. La plupart de ces agents proviennent d'ailleurs des greffes d'autres tribunaux. Selon eux, aucun d'entre eux n'a été recruté après l'âge de 55 ans. D'ailleurs, la loi du 10 janvier 1974, notamment l'article 12, règle la situation des personnes qui appartenaient à l'une des juridictions administratives supprimées par la loi du 10 octobre 1967.

A la demande des Commissions, le Gouvernement a établi une note circonstanciée concernant le régime de pension des greffiers des juridictions du travail (voir annexe III).

#### VI. — Votes.

L'amendement de M<sup>me</sup> Ryckmans-Corin est rejeté par 10 voix contre 6 et 7 abstentions.

L'amendement de M. Beauthier est rejeté par 16 voix contre 6 et 2 abstentions.

L'article unique est rejeté par 16 voix contre 6 et 2 abstentions.

|                       |                                       |
|-----------------------|---------------------------------------|
| <i>Le Rapporteur,</i> | <i>Le Président</i>                   |
|                       | <i>de la Commission des Finances,</i> |
| R. BEAUTHIER.         | A. PARISIS.                           |

|                                        |
|----------------------------------------|
| <i>Le Président</i>                    |
| <i>de la Commission de la Justice,</i> |
| L. REMACLE.                            |

## BIJLAGE I.

## ANNEXE I.

Opmerkingen gemaakt door de Regering  
i.v.m. de redactie van het wetsontwerp.

De tekst van het ontwerp bevat een aantal tegenstrijdigheden die niet anders kunnen uitgelegd worden als zijnde het gevolg van een materiële vergissing die begaan werd bij de stemming in de Verenigde Commissies voor de Justitie en voor de Financiën van de Senaat (zie *Stuk Senaat* n° 127/2 van 11 juni 1975).

Deze tegenstrijdigheden leiden bij nader toezicht zelfs tot de onmogelijkheid de tekst van artikel 35ter toe te passen op de betrokken magistraten.

In het eerste lid van artikel 35ter wordt inderdaad als regel vooropgesteld dat de eerstbenoemde leden van de arbeidsgerechten vanaf 70-jarige leeftijd aanspraak kunnen maken op het emeritaatspensioen, *zelfs indien zij op dat ogenblik niet beantwoorden aan de voorwaarden inzake diensancienniteit* die terzake door artikel 391, 1<sup>ste</sup> lid, van het Gerechtelijk Wetboek worden voorgeschreven.

Anderzijds bepaalt het tweede lid van hetzelfde artikel dat de dienstjaren die in aanmerking worden genomen voor de vaststelling van de weddeancienniteit, voor de berekening van het pensioen gelijkgesteld worden met dienstjaren *in de zin van de artikelen 391 en 392 van het Gerechtelijk Wetboek*.

Hierin schuilt duidelijk een contradictie. Immers, indien het eerste lid van artikel 35ter in een *onvoorwaardelijk* recht op een emeritaatspensioen voorziet, heeft de in het tweede lid bepaalde gelijkstelling, althans voor de magistraten die hun functie tot de leeftijd van 70 jaar blijven vervullen (dit zijn diegenen bedoeld bij artikel 391 van het Gerechtelijk Wetboek) geen enkele zin meer.

Bij een nauwkeurig onderzoek van de voorbereidende werkzaamheden in de Senaat blijkt duidelijk dat het hier ontegensprekelijk om een materiële vergissing gaat.

Aan de oorsprong van de huidige tekst van artikel 35ter ligt het wetsvoorstel ingediend door de heer Risopoulos (*Parl. Stuk* n° 127/1 van 15 mei 1974, *Senaat*, Buitengewone Zitting 1974).

Met dit wetsvoorstel werd in feite beoogd twee maatregelen te nemen :

- enerzijds het instellen van een onvoorwaardelijk recht op een emeritaatspensioen voor de eerstbenoemde leden van de arbeidsgerechten *als zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken* (door het invoegen van een artikel 35ter in de overgangsbepalingen van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek);
- anderzijds de gelijkstelling van de beroepsactiviteiten die in aanmerking genomen worden voor de berekening van de weddeancienniteit, met jaren dienst in de magistratuur in de zin van artikel 392, 2<sup>o</sup> lid, van het Gerechtelijk Wetboek voor de berekening van het pensioen van de eerstbenoemde magistraten van de arbeidsgerechten *die om gezondheidsredenen voortijdig op rust zouden worden gesteld* (door het invoegen van een artikel 35quater).

Tijdens het onderzoek van het wetsvoorstel door de Commissie voor de Justitie (zie tussentijds verslag namens de Commissie voor de Justitie uitgebracht door de heer De Grève, *Stuk Senaat* n° 127/2 van 11 juni 1975, blz. 5 e.v.) heeft deze Commissie vastgesteld dat het eerste voorstel tot invoering van een artikel 35ter te verstrekkend was.

« Na deze inleidende uiteenzetting van de verslaggever, heeft de Commissie vastgesteld dat bij het omzetten in een wettekst de doelstelling van de auteurs zoals hoger vermeld, voorbijgestreefd schijnt te zijn. Het is inderdaad zo dat de auteurs zich niet beperken tot het in aanmerking nemen van de jaren activiteit waarmee rekening werd gehouden voor de eerste benoeming, maar dat zij beschouwen dat de eerstbenoemde magistraten van de arbeidsgerechten om het volledig emeritaat te bekomen, helemaal niet moeten voldoen aan de voorwaarden die — en dat dient onderstreept — echter wel gesteld worden aan om het even welke magistraat ».

Op het einde van deze bespreking werd een compromisvoorstel uitgewerkt, dat hierop neerkomt dat de maatregel die in het oorspronkelijk wetsvoorstel beperkt bleef tot de magistraten die om gezondheidsredenen vervroegd op pensioen worden gesteld, uitgebreid werd tot de magistraten die hun functie blijven uitoefenen tot de leeftijd van 70 jaar.

De tekst van dit compromisvoorstel waarmee ontegensprekelijk bedoeld werd de tekst van de twee oorspronkelijk voorgestelde maatregelen te vervangen, luidt dan ook als volgt :

« De beroepsbezigdheden die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de ancienniteit krachtens artikel 365 van het Gerechtelijk Wetboek of van artikel 35bis van de overgangsbepalingen van hetzelfde Wetboek, worden voor het berekenen van het pensioen dat toekomt aan de eerstbenoemde rechters van de arbeidsgerechten gelijkgesteld met dienstjaren in de zin van de artikelen 391 en 392 van hetzelfde Wetboek. »

Observations formulées par le Gouvernement  
au sujet de la rédaction du projet de loi.

Le texte du projet comporte un certain nombre de contradictions qui ne peuvent être expliquées autrement que comme étant la conséquence d'une erreur matérielle commise lors du vote dans les Commissions réunies de la Justice et des Finances du Sénat (voir *Doc. Sénat* n° 127/2 du 11 juin 1975).

En examinant de plus près ces contradictions, force est de constater que celles-ci aboutissent même à l'impossibilité d'appliquer aux magistrats intéressés le texte de l'article 35ter.

En effet, le premier alinéa de cet article 35ter prévoit que les membres premiers nommés des juridictions du travail ont généralement droit à la pension d'éméritat à partir de l'âge de 70 ans, *alors même qu'ils ne rempliraient pas à ce moment les conditions en matière d'ancienneté de service*, telles qu'elles sont énoncées à l'article 391, 1<sup>er</sup> alinéa, du Code judiciaire.

Le second alinéa du même article dispose, d'autre part, que les années de service qui entrent en ligne de compte pour le calcul de l'ancienneté barémique sont assimilées à des années de service pour le calcul de la pension *au sens des articles 391 et 392 du Code judiciaire*.

Cette disposition comporte manifestement une contradiction. En effet, si le premier alinéa de l'article 35ter prévoit le droit *inconditionnel* à la pension de l'éméritat, l'assimilation visée au deuxième alinéa n'a plus aucun sens, du moins pour les magistrats qui continuent à assumer leurs fonctions jusqu'à l'âge de 70 ans (il s'agit des magistrats visés à l'article 391 du Code judiciaire).

Un examen minutieux des travaux préparatoires au Sénat fait ressortir clairement que le texte est incontestablement entaché d'une erreur matérielle.

Le texte actuel de l'article 35ter a pour origine la proposition de loi présentée par M. Risopoulos (*Doc. Sénat* n° 127/1 du 15 mai 1974, Session extraordinaire 1974).

Cette proposition de loi visait, en fait, à réaliser deux mesures :

- d'une part l'instauration du droit inconditionnel à la pension d'éméritat pour les membres premiers nommés des juridictions du travail *lorsqu'ils atteignent l'âge de la mise à la retraite* (par l'insertion d'un article 35ter dans les dispositions transitoires de la loi du 10 octobre 1967 concernant le Code judiciaire);
- d'autre part, l'assimilation des activités professionnelles qui entrent en ligne de compte pour le calcul de l'ancienneté barémique à des années de service dans la magistrature au sens de l'article 392, alinéa 2, du Code judiciaire, pour le calcul de la pension des magistrats premiers nommés des juridictions, *qui seraient prématurément mis à la retraite pour raisons de santé* (par l'insertion d'un article 35quater).

Lors de l'examen de la proposition de loi par la Commission de la Justice (voir : rapport intérimaire fait au nom de la Commission de la Justice par M. De Grève, *Doc. Sénat* n° 127/2 du 11 juin 1975, pp. 5 et suivantes), cette Commission a constaté que la première proposition insérant l'article 35ter allait trop loin.

« Après cet exposé introductif du rapporteur, la Commission a constaté que le texte de loi tel qu'il a été déposé par les auteurs de la proposition semble dépasser leurs objectifs tels qu'ils viennent de les exposer. En effet, ils ne se limitent pas à l'admissibilité des années d'activité dont il a été tenu compte pour la première nomination, mais ils considèrent que, pour obtenir la pension d'éméritat complète, les magistrats premiers nommés des juridictions du travail ne doivent absolument pas répondre aux conditions auxquelles — il convient de le souligner — n'importe quel magistrat doit satisfaire ».

A l'issue de cette discussion une proposition de compromis a été élaborée en ce sens que la mesure qui, dans la proposition de loi initiale, restait limitée aux magistrats qui sont prématurément mis à la retraite pour raisons de santé, a été étendue aux magistrats qui continuent à exercer leurs fonctions jusqu'à l'âge de 70 ans.

Le texte de cette proposition de compromis, qui visait indiscutablement à remplacer le texte des deux mesures initialement proposées, est libellé comme suit :

« Les activités professionnelles qui entrent en ligne de compte pour le calcul de l'ancienneté en vertu de l'article 365 du Code judiciaire ou de l'article 35bis des dispositions transitoires du même Code, sont assimilées à des années de services dans la magistrature, au sens des articles 391 et 392 du susdit Code pour le calcul de la pension revenant aux magistrats premiers nommés des juridictions du travail ».

Zoals kan opgemerkt worden, herneemt deze tekst grotendeels de bewoordingen van artikel 35<sup>quater</sup> van het oorspronkelijk wetsvoorstel, doch brengt hieraan de nodige wijzigingen teneinde de bovenvermelde uitbreiding tot de gevallen bedoeld bij artikel 35<sup>ter</sup> van het oorspronkelijk wetsvoorstel mogelijk te maken.

Het wetsvoorstel werd met het verslag van de Commissie voor de Justitie voor advies overgezonden naar de verenigde commissies voor de Justitie en voor de Financiën. Daar werd op de door de Commissie voor de Justitie beperkend geamendeerde tekst, een amendement ingediend waardoor de nieuwe maatregel nog alleen zou gelden voor de eerstbenoemde magistraten die op het ogenblik van hun benoeming ouder waren dan 55 jaar.

Na een verdere bespreking van de argumenten pro en contra werd een tekst ter stemming gelegd. Het is in deze fase dat de vergissing, waarvan hierboven sprake is, werd begaan. Men heeft op verkeerde wijze gedacht dat de bovenvermelde tekst van het compromisvoorstel enkel betrekking had op de vervanging van artikel 35<sup>quater</sup> van het oorspronkelijk wetsvoorstel, wat, zoals werd bewezen, zeker niet het geval is.

De verenigde commissies hebben zich met andere woorden uitgesproken over een tekst (nl. deze die voorkomt op blz. 4 van het verslag), waarvan het eerste lid, die de tekst bevat van het te ruim bevonden artikel 35<sup>ter</sup> van het oorspronkelijk wetsvoorstel, bij vergissing terug werd opgenomen, dit in tegenstelling tot wat dienaangaande werd beslist in de Commissie voor de Justitie.

Deze vergissing werd spijtig genoeg niet opgemerkt, noch bij de stemming in de verenigde commissies, noch bij de bespreking en de stemming van het wetsvoorstel in de openbare vergadering van de Senaat (wat dit laatste betreft, zie: *Parl. Handelingen Senaat*, n° 109, ochtendvergadering van 19 juni 1975, blz. 2527 e.v.). In ieder geval blijkt nogmaals uit het in de openbare vergadering van de Senaat uitgebrachte verslag van de heer De Grève dat met de tekst enkel en alleen de maatregel die vervat ligt in het tweede lid van de tekst bedoeld werd. Het voorstel van artikel 35<sup>ter</sup>, van de oorspronkelijke tekst, waarbij aan sommige magistraten een onvoorwaardelijk recht op een emeritaatspensioen zou worden toegekend, werd te ruim bevonden en werd in die zin geamendeerd dat de jaren die meetellen voor de berekening van de wedde in aanmerking komen voor pensioen.

Uit wat voorafgaat blijkt duidelijk dat ten gevolge van een materiële vergissing bij de stemming een tegenstrijdige tekst bestaat, waarvan de uitvoering onmogelijk is. Om tot een tekst te komen die volledig strookt met het verloop van de werkzaamheden in de Senaat zou het eerste lid van het enig artikel moeten worden geschrapt.

Il est évident que ce dernier texte reprend en grande partie les termes de l'article 35<sup>quater</sup> de la proposition de loi initiale, tout en y apportant les modifications nécessaires en vue de permettre l'extension susvisée aux cas prévus à l'article 35<sup>ter</sup> de la proposition de loi initiale.

La proposition de loi, de même que le rapport de la Commission de la Justice ont été transmis aux Commissions réunies de la Justice et des Finances, où un sous-amendement a été présenté au texte amendé de manière restrictive par la Commission de la Justice, sous-amendement qui prévoyait que la nouvelle mesure ne s'appliquerait plus qu'aux magistrats premiers nommés qui, au moment de leur nomination, étaient âgés de plus de 55 ans.

Après discussion ultérieure des arguments favorables et défavorables, un texte a été mis aux voix. C'est au cours de cette phase qu'a été commise l'erreur dont il est question ci-dessus. L'on a cru à tort que le texte, dont il est fait état ci-dessus, de la proposition de compromis se rapportait uniquement au remplacement de l'article 35<sup>quater</sup> de la proposition de loi initiale, ce qui, ainsi qu'il a été démontré, n'est très certainement pas le cas.

En d'autres termes, les commissions réunies se sont prononcées sur un texte (à savoir celui qui figure à la page 4 du rapport) dont le premier alinéa, contenant le texte estimé trop large de l'article 35<sup>ter</sup> de la proposition de loi initiale, a été repris par erreur, contrairement à ce qui avait été décidé à ce propos par la Commission de la Justice.

Malheureusement, cette erreur est passée inaperçue aussi bien au moment du vote en commissions réunies que lors de la discussion générale et du vote de la proposition de loi en séance publique du Sénat (au sujet de ce dernier point, voir *Annales parlementaires du Sénat* n° 109, séance du matin 19 juin 1975, pp. 2527 et suivantes). En tout état de cause, le rapport présenté en séance publique du Sénat par M. De Grève fait apparaître, une fois de plus, que le texte visait uniquement la mesure prévue au deuxième alinéa du texte et que la proposition énoncée à l'article 35<sup>ter</sup> du texte initial, aux termes de laquelle certains magistrats se verraient conférer le droit inconditionnel à la pension d'éméritat, a été considérée comme étant trop large et amendée, en ce sens que les années qui entrent en ligne de compte pour le calcul des émoluments seraient comptées également pour le calcul de la pension.

De ce qui précède il résulte clairement que, suite à une erreur matérielle commise lors du vote, on se trouve en présence d'un texte à ce point contradictoire que son exécution en devient impossible. Pour obtenir un texte qui soit parfaitement conforme au déroulement des travaux du Sénat, il faudrait supprimer le premier alinéa de l'article unique.

## BIJLAGE II.

## Probleem van de cumulatie van het emeritaatspensioen met een ander pensioen.

## Probleemstelling.

Met het wetsontwerp wordt beoogd, voor het berekenen van het pensioen dat toekomt aan de eerstbenoemde rechters van de arbeidsgerechten die ouder waren dan 55 jaar op het ogenblik van hun benoeming, de beroepsbezigheden die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de anciënniteit krachtens artikel 365 van het Gerechtelijk Wetboek of van artikel 35bis van de overgangsbepalingen van hetzelfde Wetboek, gelijk te stellen met dienstjaren in de zin van de artikelen 391 en 392 van het Gerechtelijk Wetboek.

## Opmerking.

Het cumulatieprobleem beperkt zich tot het bepaalde in het tweede lid van artikel 35ter van het wetsontwerp; het eerste lid voorziet inderdaad in een onvoorwaardelijk recht op een emeritaatspensioen en werd trouwens bij vergissing opgenomen in de huidige tekst.

De voorafgaande beroepsbezigheid waarvan sprake is in de bovenvermelde artikelen van het Gerechtelijk Wetboek komen grotendeels neer op een bepaalde praktijk van het sociaal recht.

Hierdoor wordt o.a. verstaan :

- de uitoefening van functies in een werkrechtscraad of in een administratief rechtscollege;
- het onderwijs van het sociaal recht aan een Belgische universiteit of aan een inrichting voor hoger onderwijs gelijkgesteld aan een universiteit en gelegen in België, in Belgisch-Congo of in Ruanda-Urundi;
- de uitoefening van functies van secretaris-generaal, directeur-generaal, inspecteur-generaal, directeur of gelijkaardige functies bij het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, het Ministerie van Sociale Voorzorg of het Ministerie van Middenstand, of bij een openbare instelling afhankelijk van deze ministeries;
- de uitoefening van een gerechtelijk ambt of een ambt bij de Raad van State;
- de werkzaamheden als lid van de balie (advokaat);
- zelfs werkzaamheden bij een privé-bedrijf, die beschouwd worden als praktijk van het sociaal recht (bijvoorbeeld hoofd van de personeelsdienst).

Zoals kan worden opgemerkt, dekt de term « praktijk van het sociaal recht » een brede waaier van beroepsbezigheden die aanleiding kunnen geven tot een pensioen in onderscheiden pensioenregelingen, voor de werknemers, voor de zelfstandigen, voor het personeel in overheidsdienst, voor het personeel der parastatale instellingen, enz.

Teneinde tot een preciese omlijning van de te regelen cumulatie-toestanden te komen, dient vooraf te worden nagegaan in welke mate bepaalde toestanden reeds geregeld zijn door de bestaande wets- of verordende bepalingen.

Toestanden die reeds geregeld worden door bestaande bepalingen.

1° Beroepsbezigheden waarvoor de betrokkene onderworpen was aan één van de pensioenregelingen voor arbeiders, bedienden of zeevlieden.

Deze toestand wordt geregeld overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 van de wet van 5 augustus 1968 tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privé-sector (*Belgisch Staatsblad*, 24 augustus 1968).

De diensten, die aanneembaar worden om het recht vast te stellen op het rustpensioen van personen onderworpen aan één van de pensioenregelingen van de overheidssector, geven m.a.w. geen aanleiding tot een cumulatie van voordelen.

2° Beroepsbezigheden waarvoor de betrokkene ressorteerde onder de pensioenregeling voor de zelfstandigen.

Deze diensten geven eventueel aanleiding tot een uitgesteld rustpensioen als zelfstandige. In dit verband moet evenwel gewezen worden op de artikelen 115 en volgende van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen (*Belgisch Staatsblad* van 10 januari 1968).

Krachtens deze bepalingen wordt de cumulatie van een pensioen als zelfstandige met één of meer uitkeringen krachtens een Belgische of buitenlandse pensioenregeling slechts toegestaan ten belope van een bepaald grensbedrag. Indien dit grensbedrag wordt overschreden, wordt het pensioen als zelfstandige naar behoren verminderd.

Deze grens bedraagt momenteel :

- 123 000 frank per jaar (zo de gerechtigde een gehuwd man is) ;
- 98 200 frank per jaar (zo het om een andere gerechtigde gaat)

## ANNEXE II.

## Problème du cumul d'une pension de l'éméritat avec une autre pension.

## Formulation du problème.

Le projet de loi tend à assimiler les activités professionnelles qui entrent en ligne de compte pour le calcul de l'ancienneté en vertu de l'article 365 du Code judiciaire ou de l'article 35bis des dispositions transitoires du même Code, à des années de service dans la magistrature, au sens des articles 391 et 392 du susdit Code, pour le calcul de la pension revenant aux magistrats premiers nommés des juridictions du travail, qui étaient âgés de plus de 55 ans au moment de leur nomination.

## Remarque.

Le problème du cumul se pose uniquement à propos du prescrit du deuxième alinéa de l'article 35ter du projet de loi; le premier alinéa prévoit, en effet, un droit absolu à la pension de l'éméritat et c'est d'ailleurs par erreur qu'il a été inclus dans le texte actuel.

Les activités professionnelles antérieures dont il est question dans les articles précités du Code judiciaire, se résument en majeure partie à une certaine pratique du droit social.

Il y a lieu, par cette expression, d'entendre, notamment :

- l'exercice de fonctions auprès d'un conseil de prud'hommes ou d'une juridiction administrative;
- l'enseignement du droit social dans une université belge ou dans un établissement d'enseignement supérieur assimilé à une université et situé en Belgique, au Congo belge ou au Ruanda-Urundi;
- l'exercice des fonctions de secrétaire général, directeur général, inspecteur général, directeur ou de fonctions similaires au Ministère de l'Emploi et du Travail, au Ministère de la Prévoyance sociale ou au Ministère des Classes moyennes ou dans un organisme public relevant de ces ministères;
- l'exercice d'une fonction judiciaire ou d'une fonction auprès du Conseil d'Etat;
- les activités exercées en qualité de membre du barreau (avocat);
- voire même les activités exercées dans une entreprise privée, lesquelles sont considérées comme relevant de la pratique du droit social (chef du service du personnel, par exemple).

Ainsi qu'on peut le remarquer, le terme « pratique du droit social » couvre un large éventail d'activités professionnelles pouvant donner lieu à l'octroi d'une pension des travailleurs, des indépendants, des agents des services publics, des agents des organismes para-étatiques, etc.

Afin de parvenir à une délimitation précise des situations de cumul qu'il s'agit de régler, il convient d'examiner au préalable dans quelle mesure certaines situations sont d'ores et déjà réglées par les dispositions légales ou réglementaires existantes.

Situations qui sont déjà réglées par des dispositions existantes.

1° Activités professionnelles pour lesquelles l'intéressé était assujéti à un régime de pensions pour ouvriers, employés ou marins.

Cette situation est réglée par les dispositions de l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 5 août 1968 établissant certaines relations entre les régimes de pensions du secteur public et ceux du secteur privé (*Moniteur belge* du 24 août 1968).

En d'autres termes, les services qui deviennent admissibles pour établir le droit à la pension de retraite que peuvent faire valoir les personnes assujetties à l'un des régimes général relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants (*Moniteur belge* du 10 janvier 1968).

2° Activités professionnelles pour lesquelles l'intéressé relevait du régime de pensions pour indépendants.

Ces services donnent éventuellement lieu à une pension de retraite différée en tant que travailleur indépendant. A cet égard, il y a lieu toutefois de se référer aux articles 115 et suivants de l'arrêté royal du 22 décembre 1967 portant règlement général relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants (*Moniteur belge* du 10 janvier 1968).

En vertu de ces dispositions, le cumul d'une pension de travailleur indépendant et d'une ou plusieurs prestations accordée(s) en vertu d'un régime de pensions belge ou étranger n'est autorisé qu'à concurrence d'un plafond déterminé. Lorsque ce plafond est dépassé, la pension de travailleur indépendant est diminuée à due concurrence.

Ce plafond s'élève actuellement à :

- 123 000 francs par année (si le bénéficiaire est un homme marié);
- 98 200 francs par année (si le bénéficiaire est une femme mariée)

Deze maximumbedragen en de Belgische uitkeringen waarvan sprake is, zijn gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijsen.

Gelet op de belangrijkheid van de bedragen der emeritaatspensioenen, lijkt het uitgesloten dat het pensioen als zelfstandige verder zou worden uitbetaald.

3° *Beroepsbezigheden waarvoor de betrokkene onderworpen was aan één van de pensioenregelingen, vermeld in artikel 1, 1<sup>re</sup> lid, van de wet van 14 april 1965 tot vaststelling van een zeker verband tussen de onderscheiden pensioenstelsels van de openbare sector.*

Het gaat hier om een gemengde loopbaan in overheidsdienst, die aanleiding geeft tot de toekenning en de berekening van een enig pensioen. Het is duidelijk dat ook hier geen sprake is van de bovenbedoelde cumulatie van voordelen.

4° *Beroepsbezigheden waarvoor de betrokkene aanspraak kan maken op een pensioen ten laste van de Openbare Schatkist.*

Voor deze toestand geldt artikel 2 van de wet van 20 maart 1958 betreffende de cumulatie van pensioenen en wedden en de regeling inzake rustpensioenen voor verschillende ambten.

Krachtens artikel 2, § 1, van deze wet wordt voor achtereenvolgens uitgeoefende ambten één enkel pensioen uitgekeerd.

In dit verband rijst evenwel het probleem van de *inaanmerkingneming van koloniale diensttijd* voor het recht op en de berekening van moederlandse rustpensioenen.

Eenzijds zij erop gewezen dat in de huidige stand van de wetgeving terzake de koloniale diensten reeds meetellen voor het recht op een moederlands rustpensioen (artikel 4bis van de algemene wet van 21 juli 1844). Anderzijds komen deze diensten, al naargelang van het geval, hetzij voor hun enkele duur, hetzij voor anderhalve maal hun duur of voor hun dubbele duur, in aanmerking voor de berekening van de bedoelde pensioenen, dit op basis van 1/60.

Ingevolge het besproken wetsontwerp zouden de koloniale diensten evenwel aangerekend worden tegen 1/30 of 1/35 (gezien de gelijkstelling met diensttijd doorgebracht in de magistratuur). Gelet op deze uiterst voordelige breukdelen, zou het overdreven zijn deze tijd voor méér dan haar enkele duur aan te rekenen.

Ces montants maxima et les prestations belges visés aux articles précités sont liés aux fluctuations de l'indice des prix à la consommation.

Étant donné l'importance des montants des pensions d'éméritat, il paraît exclu que se poursuive le paiement de la pension de travailleur indépendant.

3° *Activités professionnelles pour lesquelles l'intéressé était assujéti à l'un des régimes de pensions visés à l'article 1<sup>er</sup>, 1<sup>er</sup> alinéa, de la loi du 14 avril 1965 établissant certaines relations entre les divers régimes de pensions du secteur public.*

Il s'agit en l'occurrence d'une carrière mixte du secteur public, laquelle donne lieu à l'octroi et au calcul d'une pension unique. Il est clair qu'en ce cas également il ne saurait être question du cumul d'avantages susvisé.

4° *Activités professionnelles pour lesquelles l'intéressé peut prétendre à une pension à charge du Trésor public.*

A cette situation s'applique l'article 2 de la loi du 20 mars 1958 relative au cumul des pensions et des traitements et au régime des pensions de retraite afférentes à des fonctions multiples.

En vertu de l'article 2, § 1<sup>er</sup>, de cette loi, les fonctions exercées successivement donnent lieu à la liquidation d'une pension unique.

A ce propos se pose le problème de l'*admissibilité des services prestés dans la colonie* en ce qui concerne le droit à la pension de retraite métropolitaine et le calcul de celle-ci.

Il y a lieu, d'une part, d'attirer l'attention sur le fait que, dans l'état actuel de la législation en la matière, les services coloniaux comptent déjà pour l'ouverture du droit à une pension métropolitaine (article 4bis de la loi générale du 21 juillet 1844). Ces services entrent, d'autre part, en ligne de compte, selon le cas, à concurrence simplement de leur durée, d'une fois et demie celle-ci ou du double, lors du calcul de ces pensions et ce, sur la base de 1/60.

A la suite du projet de loi en cours de discussion, les services coloniaux compteraient cependant pour 1/30 ou 1/35 (étant donné l'assimilation à la durée des services dans la magistrature). Ces fractions étant fort favorables, il serait excessif de compter ces services pour plus que leur simple durée.

## BIJLAGE III.

## ANNEXE III.

## De pensioenregeling van de griffiers der arbeidsgerechten.

## Inleiding.

De pensioenregeling voor de griffiers der arbeidsgerechten is in principe dezelfde als die voor de rijksambtenaren (wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen).

In dit verband moet er evenwel op gewezen worden dat deze laatste wet betrekking heeft op de *pensioengerechtigde leeftijd*, d.i. de leeftijd waarop de personeelsleden van de overheidssector hun rechten op pensioen ten laste van de Staatskas kunnen doen gelden. Deze wet stelt m.a.w. geen leeftijdsgrens vast, d.i. de leeftijd waarop de betrokkenen krachtens de op hen van toepassing zijnde statuten *van ambtswege* op pensioen worden gesteld.

De leeftijdsgrens werd voor de ambtenaren vastgesteld door het koninklijk besluit van 12 mei 1927 (*Belgisch Staatsblad*, 14 mei 1927) en bedraagt 65 jaar.

Voor de griffiers moet terzake een onderscheid gemaakt worden tussen diegenen bedoeld in de overgangsbepalingen van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek, en zij die niet onder de toepassing van deze bepalingen vallen.

Krachtens artikel 11 van de overgangsbepalingen van de wet van 10 oktober 1967 — deze bepaling is enkel van toepassing op de griffiers van de hoven en rechtbanken die in functie waren op 1 november 1970 (d.i. de datum van inwerkingtreding van artikel 2, eerste titel van de wet van 10 oktober 1967) — worden de hier bedoelde griffiers ambtshalve op pensioen gesteld op de leeftijd van 70, 72 of 75 jaar, al naargelang van de rechtbank waartoe zij behoren, tenzij zij om hun inruststelling verzoeken (na de leeftijd van 65 jaar te hebben bereikt).

In tegenstelling tot de magistraten bedoeld in artikel 10 van de overgangsbepalingen van de bovenbedoelde wet (wier emeritaatspensioen, wanneer zij om hun pensionering vóór de grensleeftijd verzoeken, berekend wordt alsof zij tot die grensleeftijd in dienst waren gebleven) kunnen de griffiers geen enkele bepaling invoeren waardoor hun rustpensioen op een zelfde wijze zou worden berekend.

Voor de griffiers die op deze datum niet in dienst waren, is er bijgevolg geen leeftijdsgrens vastgesteld.

Uit de toepassing van artikel 36 van de overgangsbepalingen van de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek (waarbij de Koning gemachtigd wordt om voor de eerste benoemingen van griffiers bij de arbeidsgerechten de kandidaten te kiezen onder de personen die een gelijkwaardig ambt hebben uitgeoefend bij de griffies van de werkrechtersraden of van de administratieve rechtscolleges) volgt concreet dat de huidige griffiers der arbeidsgerechten allen onder de toepassing vallen van de hierboven toegelichte overgangsbepalingen inzake de leeftijd van oppensioenstelling.

## Concrete pensioentoestand van de griffiers.

Gelet op de recente oorsprong van de arbeidsgerechten moet een onderscheid gemaakt worden naargelang van de leeftijd die de griffiers bezaten op het ogenblik van hun indiensttreding.

1° Indien de griffiers bij hun indiensttreding een leeftijd bereiken die hun toelaat een normale loopbaan op te bouwen, stelt zich op het vlak van hun pensioentoestand geen enkel probleem.

Gelet op de beperking van het pensioenbedrag tot de 3/4 van de gemiddelde wedde van de laatste vijf dienstjaren zal hun een volledig pensioen toegekend worden na 45 voor pensioen ten laste van de Schatkist in aanmerking komende dienstjaren, aangezien ieder dienstjaar in de regel aan 1/60 wordt gerekend. Indien zij om gezondheidsredenen vervroegd op pensioen zouden worden gesteld, zal hun een pensioen toegekend worden in verhouding tot het aantal gepresteerde dienstjaren.

2° Indien het evenwel personen betreft, die in dienst zijn getreden op een leeftijd die hun niet toelaat een volledige loopbaan te volbrengen, hangt het voordeel van het maximumpensioen af van de aard en het aantal diensten die de betrokkene vóór zijn indiensttreding als griffier heeft doorgebracht. Wat deze laatste betreft, kunnen verschillende gevallen worden onderscheiden.

A. — De betrokkene heeft vóór zijn indiensttreding als griffier diensten bewezen die *op zichzelf* in aanmerking komen voor pensioen ten laste van de Staatskas (bijvoorbeeld: diensten als rijksambtenaar, lid van het onderwijzend personeel).

In dit geval zal zijn toestand geregeld worden overeenkomstig artikel 2, § 1, van de wet van 20 maart 1958 betreffende de cumulatie van pensioenen en wedden en de regeling inzake rustpensioenen voor verschillende ambten, waarin bepaald wordt dat voor achtereenvolgens uitgeoefende ambten één enkel pensioen wordt uitgerekend.

## Le régime des pensions des greffiers des tribunaux du travail.

## Introduction.

Le régime des pensions des greffiers des tribunaux du travail, est, en principe, le même que celui des agents de l'Etat (loi du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques).

Il y a lieu cependant de souligner à ce propos que cette dernière loi s'applique à l'âge de la pension, c'est-à-dire à l'âge auquel les membres du personnel du secteur public peuvent faire valoir leurs droits à une pension à charge du Trésor. En d'autres termes, cette loi ne fixe pas la limite d'âge, c'est-à-dire l'âge auquel les intéressés sont mis à la pension d'office en vertu des statuts qui leurs sont applicables.

Pour les fonctionnaires, la limite d'âge a été fixée à 65 ans par l'arrêté royal du 12 mai 1927 (*Moniteur belge* du 14 mai 1927).

En ce qui concerne les greffiers, il y a lieu d'opérer, en l'occurrence, une distinction entre ceux qui sont visés par les dispositions transitoires de la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire et ceux qui ne tombent pas sous l'application de ces dispositions.

En vertu de l'article 11 des dispositions transitoires de la loi du 10 octobre 1967, cette disposition n'est applicable qu'aux greffiers des cours et tribunaux en fonction au 1<sup>er</sup> novembre 1970 (c'est-à-dire, la date d'entrée en vigueur de l'article 2, Titre premier, de la loi du 10 octobre 1967). Les greffiers visés en l'occurrence sont mis à la pension d'office à l'âge de 70, 72 ou 75 ans selon le tribunal auquel ils appartiennent, sauf s'ils demandent leur retraite (après avoir atteint l'âge de 65 ans).

Contrairement aux magistrats visés à l'article 10 des dispositions transitoires de la loi précitée (lorsque ces magistrats demandent leur retraite avant la limite d'âge, leur pension d'éméritat est calculée comme s'ils étaient restés en fonction jusqu'à cette limite d'âge), les greffiers ne peuvent invoquer aucune disposition permettant de calculer leur pension de retraite de la même manière.

En conséquence, aucune limite d'âge n'est fixée pour les greffiers qui n'étaient pas en service à la date précitée.

D'une manière concrète, il résulte de l'application de l'article 36 des dispositions transitoires de la loi contenant le Code judiciaire (en vertu de cet article le Roi est autorisé à choisir, lors des premières nominations de greffiers aux tribunaux du travail, les candidats parmi les personnes qui ont exercé des fonctions équivalentes aux greffes des conseils de prud'hommes ou des commissions administratives juridictionnelles) que les actuels greffiers des tribunaux du travail tombent tous sous l'application des dispositions transitoires commentées ci-dessus et relatives à l'âge de la mise à la pension.

## Situation concrète des greffiers en matière de pensions.

Etant donné l'origine des tribunaux du travail, il y a lieu d'opérer une distinction selon l'âge des greffiers au moment de leur entrée en service.

1° Si, lors de leur entrée en service, les greffiers ont un âge qui leur permet de parcourir une carrière normale, aucun problème ne se pose en ce qui concerne leur situation en matière de pension.

En raison de la limitation du montant de la pension aux 3/4 du traitement moyen des cinq dernières années de service, une pension complète leur sera accordée après 45 années de service entrant en ligne de compte pour l'octroi d'une pension à charge du Trésor, chaque année de service étant généralement comptée pour 1/60. S'ils étaient mis à la pension anticipée pour cause de maladie, une pension leur serait octroyée proportionnellement au nombre d'années de service accomplies.

2° S'il s'agit par contre de personnes entrées en service à un âge qui ne leur permet pas de parcourir une carrière complète, le bénéfice de la pension maximum dépendra de la nature et du nombre des services accomplis par l'intéressé avant son entrée en service comme greffier. Il est possible, en ce qui concerne ce dernier, de distinguer plusieurs cas :

A. — Avant son entrée en service comme greffier, l'intéressé peut se prévaloir de services qui, *en soi*, entrent en ligne de compte pour une pension à charge du Trésor (par exemple comme agent de l'Etat, membre du personnel enseignant).

Dans ce cas, sa situation sera réglée conformément à l'article 2, § 1, de la loi du 20 mars 1958 relative au cumul des pensions et des traitements et au régime des pensions de retraite afférentes à des fonctions multiples, qui précise que, pour des fonctions exercées suc-

B. — De betrokkene heeft diensten bewezen bij één of meerdere machten of organismen bedoeld in artikel 1 van de wet van 14 april 1965 tot vaststelling van een zeker verband tussen de onderscheiden pensioenstelsels van de openbare sector.

Voor de toepassing van deze wet komen o.m. in aanmerking de diensten doorgebracht onder een pensioenregeling ten laste van de Staat, de provincie, een gemeente, een vereniging van gemeenten, een instelling van openbaar nut, een regie, de N.M.B.S., enz.

Het betreft hier personen met een « gemengde loopbaan » in overheidssdienst, waarvoor een « enig pensioen » wordt berekend en uitbetaald.

C. — (Specifiek geval) De betrokkene heeft als lid van een instelling van openbaar nut behoord tot één van de administratieve rechtscolleges, welke door de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek werden opgeheven. Dit geval werd uitdrukkelijk geregeld door artikel 12 van de wet van 10 januari 1974 tot regeling van de inaanmerkingneming van bepaalde diensten en van met dienstactiviteit gelijkgestelde perioden voor het toekennen en berekenen van pensioenen ten laste van de Staatskas. Krachtens het bepaalde in artikel 12 van deze wet kunnen de bedoelde personeelsleden die in een gerechtelijk of administratief ambt bij de arbeidsrechten werden benoemd, de diensttijd welke zij hebben doorgebracht in de instelling van openbaar nut waarvan het administratief rechtscollege waartoe zij behoorden, deel uitmaken, doen meetellen voor hun pensioen ten laste van de Staatskas.

Sedert de bedoelde instellingen zich hebben aangesloten bij de regeling ingesteld door de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, wordt de toestand van de betrokkenen uiteraard door deze laatste wet geregeld, d.w.z. sedert 1 januari 1974.

D. — De betrokkene heeft diensttijd doorgebracht waarvoor hij onderworpen was aan één van de pensioenregelingen van de *maatschappelijke zekerheid*.

Behoudens het geval waarbij deze diensttijd aanneembaar zou worden om het recht op pensioen ten laste van de Staatskas vast te stellen (zie de wet van 5 augustus 1968 tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privé-sector, inzonderheid artikel 1, kan deze diensttijd *niet* in aanmerking komen voor de toekenning of de berekening van een pensioen ten laste van de Staatskas. Deze diensttijd zal te zijner tijd aanleiding kunnen geven tot een uitgesteld pensioen in één van de regelingen voor de privé-sector.

3° Indien de betrokken griffier op het ogenblik van zijn oppensioenstelling niet beantwoordt aan de vereisten inzake dienstancienniteit zal zijn toestand naar gelang van het geval als volgt geregeld worden :

a) indien het een griffier betreft die vraagt op 65-jarige leeftijd op pensioen te worden gesteld (zonder twintig voor pensioen meetellende dienstjaren te tellen), moet zijn aanvraag beschouwd worden als een *ontslag*, waardoor hij zijn rechten op pensioen ten laste van de Staatskas verliest. (De betrokken griffier kan inderdaad zijn functies blijven uitoefenen tot 70, 72 of 75 jaar). In dat geval zal zijn toestand geregeld worden overeenkomstig artikel 4 van de reeds vermelde wet van 5 augustus 1968. Dit artikel bepaalt dat de betrokkene door de overdracht van bijdragen naar de sociale zekerheidsregeling, geacht wordt voor de periode waarvoor hij zijn recht op pensioen ten laste van de Staatskas heeft verloren, onderworpen te zijn geweest aan de pensioenregeling voor de privé-sector;

b) indien de griffier bij het bereiken van de op hem toepasselijke leeftijdsgrens (70, 72 of 75 jaar) geen voldoende aantal dienstjaren telt, zal hij in disponibiteit kunnen worden gesteld met een wachttweede gelijk aan het bedrag van het pensioen, *zo hij in dienst was op 24 augustus 1968* (d.i. de datum der inwerkingtreding van de wet van 5 augustus 1968). Zo hij op deze datum niet in dienst was, zal eveneens moeten worden overgegaan tot de overdracht van de bijdragen, zoals bepaald door artikel 4 van de laatstvermelde wet.

Dit alles geldt onder voorbehoud dat de betrokkene vóór zijn oppensioenstelling niet definitief ongeschikt werd bevonden om zijn ambt uit te oefenen. In voorkomend geval zal een pensioen wegens ongeschiktheid toegekend worden ongeacht de leeftijd van de betrokkene en de duur van zijn diensten.

B. — L'intéressé peut se prévaloir de services auprès d'un ou plusieurs pouvoirs ou organismes visés à l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 14 avril 1965 établissant certaines relations entre les divers régimes de pensions du secteur public.

Tombent notamment sous l'application de cette loi les services accomplis sous un régime de pensions à charge de l'Etat, d'une province, d'une commune, d'une association de communes, d'un organisme d'utilité publique, d'une régie, de la S.N.C.B., etc.

Il s'agit, en l'occurrence, de personnes ayant une « carrière mixte » dans les services publics, pour laquelle une « pension unique » est calculée et payée.

C. — (Cas spécifique) En tant que membre d'un organisme d'intérêt public, l'intéressé a appartenu à l'une des juridictions administratives supprimées par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire. Ce cas a été réglé explicitement par l'article 12 de la loi du 10 janvier 1974 réglant l'admissibilité de certains services et de périodes assimilées à l'activité de service pour l'octroi et le calcul des pensions à charge du Trésor. En vertu des dispositions de l'article 12 de cette loi, les membres du personnel qui ont été nommés à une fonction judiciaire ou administrative auprès des cours et tribunaux du travail, peuvent faire compter pour le calcul de leur pension de retraite à charge du Trésor public les services qu'ils ont rendus dans l'organisme d'intérêt public dont relevait la juridiction administrative à laquelle ils appartenaient.

Depuis que les organismes en question ont adhéré au régime institué par la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit, la situation des intéressés est évidemment réglée par cette dernière loi, c'est-à-dire depuis le 1<sup>er</sup> janvier 1974.

D. — L'intéressé a rendu des services pour lesquels il était assujéti à l'un des régimes de pensions de la *sécurité sociale*.

Excepté le cas où ces services seraient admissibles pour établir le droit à une pension à charge du Trésor public (voir la loi du 5 août 1968 établissant certaines relations entre les régimes de pensions du secteur public et ceux du secteur privé, plus spécialement son article 1<sup>er</sup>), ces services ne peuvent *pas* être pris en considération pour l'octroi ou le calcul d'une pension à charge du Trésor public. Ces services pourront en temps utile donner lieu à une pension différée dans l'un des régimes du secteur privé.

3° Si, au moment de sa mise à la retraite, le greffier concerné ne répond pas aux conditions en ce qui concerne l'ancienneté de service, sa situation sera, selon le cas, réglée comme suit :

a) s'il s'agit d'un greffier qui demande à être pensionné à l'âge de 65 ans (sans compter les vingt ans de services nécessaires entrant en ligne de compte pour la pension), sa demande doit être considérée comme une *démission* entraînant la perte de tous ses droits à une pension à charge du Trésor public. (Le greffier en question peut, en effet, continuer à exercer ses fonctions jusqu'à l'âge de 70, 72 ou 75 ans). Dans ce cas, sa situation sera réglée conformément à l'article 4 de la loi du 5 août 1968 déjà citée. Cet article prévoit que, par le transfert des cotisations au régime de sécurité sociale, l'intéressé est censé être assujéti au régime de pension du secteur privé en ce qui concerne la période pour laquelle il a perdu ses droits à une pension à charge du Trésor public ;

b) si, en atteignant la limite d'âge (70, 72 ou 75 ans) qui lui est applicable, le greffier ne compte pas suffisamment d'années de service, il pourra être mis en disponibilité avec un traitement d'attente égal au montant de la pension *s'il était en service le 24 août 1968* (c'est la date de l'entrée en vigueur de la loi du 5 août 1968). S'il n'était pas en service à cette date, on devra également opérer le transfert des cotisations tel qu'il a été prévu par l'article 4 de cette dernière loi.

Tout cela est valable à condition qu'avant sa mise à la retraite, l'intéressé n'ait pas été reconnu définitivement inapte à l'exercice de ses fonctions. Une pension d'incapacité sera accordée, le cas échéant, sans tenir compte de l'âge de l'intéressé et de la durée de ses services.